

- kiego „Ostrowieckiego” przy ul. Ostrowieckiej w Denkowie. Miejsce upamiętnione pomnikiem.
- (c) Groby Żołnierzy uczestników powstania styczniowego 1863 – 1864 na terenie cmentarza parafialnego rzymsko – katolickiego „Ostrowieckiego” przy ul. Denkowskiej: Zygmunta Saskiego, Antoniego Czerwińskiego, Teresy Narewskiej.
  - (d) Mogiła żołnierzy polskich, uczestników wojny polsko-rosyjskiej 1920, na terenie cmentarza parafialnego rzymsko – katolickiego „Ostrowieckiego” przy ul. Denkowskiej
  - (e) Cmentarz wojenny z pierwszej wojny światowej na terenie cmentarza parafialnego rzymsko – „Ostrowieckiego” przy ul. Denkowskiej.
  - (f) Cmentarz wojenny z drugiej wojny światowej na terenie cmentarza parafialnego rzymsko – katolickiego „Ostrowieckiego” przy ul. Denkowskiej.

Na terenie miasta Ostrowca istnieje również szereg miejsc pamięci narodowej, których wykaz zamieszczamy w załączniku nr 3.

II.2.5. Zagrożenia środowiska kulturowego:

Zagrożenia środowiska kulturowego płyną głównie z upływu czasu i notorycznego niedoinwestowania tej dziedziny życia. Na wielu obiektach w sposób szczególny zaznacza się upływ czasu. Wyższe koszty modernizacji i ostre reżimy ochronne są niewątpliwie powodem

małego zainteresowania substancją zabytkową ze strony inwestorów komercyjnych.

Znaczne zagrożenie stanowi emisja gazów i substancji toksycznych do atmosfery. Dotyczy to zarówno budynków jak i przyrodniczych elementów środowiska kulturowego.

II.3. Uwarunkowania wynikające ze stanu układu komunikacyjnego, jego walorów, barier i konfliktów:

1. Układ komunikacyjny w mieście składa się z sieci ulicno-drogowej i trasy kolejowej. Ponadto występuje obsługa publiczną komunikacją zbiorową – liniami autobusowymi.
2. Na terenie miasta układ komunikacyjny tworzy sieć drogową, w której głównym elementem tranzytowym jest droga krajowa nr 9 o znaczeniu ponadregionalnym relacji Radom, Rzeszów – Barwinek. W obszarze miasta istnieje tylko jedno drogowe przejście dwupoziomowe nad terenami kolejowymi – wiadukt w ul. 3 – go Maja.
3. Główne ulice tranzytowe wpisują się w układ dróg wojewódzkich (wg klasyfikacji przed reformą administracyjną dróg krajowych) o znaczeniu regionalnym.
4. Miasto Ostrowiec Świętokrzyski jest położone w węźle drogi krajowej nr 9 (ciąg ulic: Sienkiewicza, Starokunowska, Okólna, Al. 3 – Maja, Sandomierska, Opatowska) oraz dróg wojewódzkich. Najważniejszą z nich jest droga krajowa nr 9 o znaczeniu ponadregionalnym w relacji Radom – Rzeszów – Barwinek (granica państwa). Pozostałe to drogi wojewódzkie (przed reformą administracji drogi krajowe) o znaczeniu regionalnym:
nr 751 Ostrowiec – Nowa Słupia – Suchedniów (Kielce)

nr 754 Ostrowiec – Solec nad Wisłą

nr 755 Ostrowiec – Ożarów – Zawichost

Uzupełnieniem układu zewnętrznego są drogi o charakterze lokalnym (powiatowe oraz lokalne), łączące teren miasta z otaczającymi je miejscowościami. Wykaz dróg w obszarze miasta wraz z ich klasyfikacją administracyjną oraz niektóre ich parametry podano w oddzielnym załączniku.

Wszystkie drogi zewnętrzne sięgają lub przecinają obszar zainwestowania miejskiego. Jedynie relacja pomiędzy drogą nr 754 (kierunek Solec) oraz nr 755 (kierunek Ożarów) i częściowo nr 9 (kierunek Opatów) może wykorzystywać istniejącą ulicę Samsownikowa, pełniącą rolę obwodnicy. Jednak tranzyt w tych relacjach stanowi nieznaczącą część całości ruchu tranzytowego.

5. Linie autobusowe są podstawowym środkiem komunikacji zbiorowej miasta. Ogólnie można poziom obsługi miasta przez komunikację zbiorową ocenić jako średni.
6. Przez miasto przebiega magistralna linia kolejowa relacji Przemyśl – Sandomierz – Skarżysko - Kamienna. W południowej części miasta znajduje się stacja towarowo osobowa wraz z urządzeniami technicznymi oraz bocznkami obsługującymi zakłady przemysłowe, składy, bazy itp. zlokalizowane na terenach przemysłowo magazynowych przylegających do linii kolejowej. Budynek dworca zlokalizowany jest po południowej części torów w rejonie Zakładów Ostrowieckich, w oderwaniu od ważnych elementów przestrzeni publicznych miasta, posiadający jedynie połączenie z dworcem PKS za pośrednictwem kładki nad torami.

7. Walory układu komunikacyjnego miasta:

- dość dobrze rozwinięta sieć dróg, chociaż o stosunkowo niskich parametrach;
- średnie powiązania drogowe i kolejowe w relacjach zewnętrznych.

Wykaz ulic oraz ich charakterystykę techniczno – użytkową zawiera załącznik nr 5 do niniejszego opracowania.

II.4. Poziom obsługi miasta przez infrastrukturę komunalną szanse i zagrożenia:

II.4.1. Zaopatrzenie w wodę:

4.1.1. Zatwierdzone zasoby ujęć wody w Ostrowcu wynoszą.

- ujęcie wody „Kąty Denkowskie- 1 300 m³/h
- ujęcie wody „Romanów” - 383 m³/h (łącznie ze studnią w Szpitalu)
- ujęcie wody „Park Miejski” - 96 m³/h (obecnie nie eksploatowane)
- ujęcie wody „Samówek” - 309 m³/h (dotychczas nie eksploatowane)

Razem: 2 088 m³/h

„Miejskie Wodociągi i Kanalizacja” sp. z o.o. posiadają pozwolenie na pobór wody z eksploatowanych ujęć w ilości:

$$Q_{\max d} = 48\,014,4 \text{ m}^3/\text{d}$$

$$Q_{\max h} = 2\,000,6 \text{ m}^3/\text{h}$$

Pobór wody z ujęć miejskich w 1998 r. wynosił $5\,409\,300 \text{ m}^3 = 14\,820 \text{ m}^3/\text{d} = 617,5 \text{ m}^3/\text{h}$, co stanowi 29,6% zatwierdzonych, całkowitych zasobów wody.

Aktualnie eksploatowane są dwa ujęcia wody: „Kąty Denkowskie” i „Romanów”, łącznie ze studnią na terenie Szpitala Miejskiego. Woda z ujęcia „Kąty Denkowskie” jest jedynie dezynfekowana, natomiast woda z ujęcia „Romanów” poddawana jest procesowi odżelaziania i odmanganiania oraz dezynfekcji chlorem gazowym. Z

wodociągu miejskiego korzysta 98% mieszkańców. W strukturze zużycia wody, na gospodarstwa domowe przypada 86%, na instytucje budżetowe 4%, a na zakłady przemysłowe 10%.

Ilość sprzedanej wody w roku 1998 wynosiła 4 695 000 m³. Straty wody w sieci wodociągowej osiągają 17%.

Zapotrzebowanie na wodę od 8 lat systematycznie spada o 6,7% rocznie i prognozy na najbliższe lata przewidują jego dalszy spadek.

Przyczynami spadku zapotrzebowania na wodę z w/w ujęć są:

- racjonalizacja zużycia wody w gospodarstwach domowych i w przemyśle
- regres produkcji przemysłowej
- odejście przemysłu od pozyskiwania wody z wodociągu miejskiego na rzecz eksploatacji własnych zasobów
- oszczędzanie wody w domach o wysokim standardzie wyposażenia

Jednostkowy wskaźnik zużycia wody w gospodarstwie domowym w 1998 r. wynosił:

$$q_j = 118 \text{ dm}^3/\text{Mk d.}$$

Ocenia się, że stopień wykorzystania dostępnych zasobów wodnych, wynoszący 29,6 % oraz stopień wykorzystania zdolności produkcyjnej wodociągów określony w stosunku do wydanych pozwoleń na pobór wody w eksploatowanych obecnie dwóch ujęciach, wynoszący 30,76 %, świadczą o dużej niezawodności zaopatrzenia miasta w wodę, którą mogą obniżyć tylko lokalne awarie sieci i przewodów magistralnych.

Wykazany dla stanu obecnego jednostkowy wskaźnik zużycia wody jest o 21 % niższy od wskaźnika $q_j = 150 \text{ dm}^3/\text{Mk d.}$, uznawanego za normę racjonalną.

Można się spodziewać, że w dalszej perspektywie w miarę wzrostu stopy życiowej jednostkowe zużycie wody wzrośnie do $q_j = 150 \text{ dm}^3/\text{Mk d.}$ Nie ma jednak danych do ustalenia, kiedy nastąpi zmiana obecnego trendu na rosnący. W oparciu o przewidywany w 1999 roku wzrost liczby instalowanych wodomierzy i równoczesny spadek liczby konsumentów wody rozliczanych w oparciu o ryczałt, w najbliższym czasie prognozuje się dalszy spadek zużycia wody.

Z wodociągu miejskiego aktualnie korzysta już szereg sąsiednich gmin i możliwości wzrostu zapotrzebowania na wodę z terenów peryferyjnych ocenia się jako niewielkie.

Przedsiębiorstwo „Wodociągów i Kanalizacji” w Ostrowcu może pokryć zapotrzebowanie na wodę o około 60 % wyższe od obecnego, co stanowi rezerwę na rozwój przemysłu, wzrost demograficzny oraz wzrost standardu życia. Jest to także rezerwa na wypadek awarii.

Środki finansowe potrzebne na system zaopatrzenia w wodę wiążą się z koniecznością rekonstrukcji istniejących urządzeń i sieci. Przykładowo, istniejące jeszcze odcinki sieci wykonane z przewodów azbestocementowych, które powinny być wyeliminowane ze względów zdrowotnych.

Zabezpieczenie przeciwpożarowe stref zabudowy położonych na wzniesieniu jest niewystarczające ze względu na potrzebne ciśnienie wody. Wymaga to realizacji dodatkowych urządzeń (zbiorników lub pomp).

W wyniku prowadzonych prac modernizacyjnych część istniejącej w mieście sieci wodociągowej uległa wymianie. Na odcinku w ul. 11 Listopada po pracach modernizacyjnych wykonano dodatkową nitkę sieci wod., pozostawiając jednocześnie stary sprawny układ. Aktualnie eksploatowana jest jedna z nitek, druga zaś stanowi rezerwę.

4.1.2. Największe zakłady przemysłowe korzystają z ujęć powierzchniowych na rzece Kamiennej. Są to:

- ujęcie „Romanów” eksploatowane przez obszar przemysłowy Zakłady Ostrowieckie o dozwolonym poborze eksploatacyjnym 1980 m³/d,
- ujęcie „Denków” użytkowane przez Hutę Ostrowiec o dozwolonym poborze eksploatacyjnym 100 m³/d,
- ujęcie awaryjne „Ostrowiec Świętokrzyski” dla Obszaru Przemysłowego Zakładów Ostrowieckich o dozwolonym poborze eksploatacyjnym 3024 m³/d.

4.1.3. Stań formalno – prawny stref ochrony ujęć wodociągowych i identyfikacja głównych zagrożeń dla jakości ujmowanej wody w sytuacjach nadzwyczajnych:

- Ujęcie wody „Kały Denkowskie”.

Strefy wyznaczone są w oparciu o pozwolenie wodno – prawne, nr OS III – 7211/164/87 z 27.06.1988 roku, ważne do końca 2005 roku.

Strefy ochrony bezpośredniej studni o wymiarach:

1. studni nr 7:	13,00 x 12,00 m
2. studni nr 8:	13,00 x 12,00 m
3. studni nr 9:	10,00 x 9,50 m
4. studni nr 10:	10,00 x 9,50 m
5. studni nr 11 i 11a:	14,00 x 10,75 m
6. studni nr 14:	14,40 x 9,60 m
7. studni nr 15:	24,00 x 21,60 m
8. studni nr 16 i 16a:	19.20 x 13,00 m

Strefa pośrednia ochrony sanitarnej ujęcia wody w Kałach Denkowskich:

- rejon I – obejmujący grunty leśne użytkowane przez Lasy Państwowe
- rejon II – obejmujący grunty orne i zabudowania wsi Kąty Denkowskie i Nadkoszary
- rejon III – obszar podziemnej zlewni zasilania ujęć obejmujący wsie: Kościelna, Kamieniołomy, Bodzechowice, Krzemionki, Jelenia Góra, Sudół i Nadkoszary

Ujęcie nie posiada naturalnych zabezpieczeń przed skażeniami promieniotwórczymi, chemicznymi i biologicznymi. Zbiornik wód podziemnych w rejonie Kątów Denkowskich występujący w obrębie wapieni i piaskowców jurajskich nie posiada nieprzepuszczalnej warstwy izolacyjnej, a utwory wodonośne zalegają na niewielkich głębokościach pod poziomem terenu.

- Ujęcie wody „Romanów”.

Strefy wyznaczone są w oparciu o pozwolenie wodno – prawne nr OS I – 6210/159/96 z 23.07.1996 roku, ważne do końca 2010 roku. Strefy ochrony bezpośredniej w obszarach istniejących ogrodzonych terenów obejmujących obudowy studni wraz z gruntem przyległym, o wymiarach:

1. studni nr 1:	17,00 x 17,00 m
2. studni nr 4z i nr 7B:	20,00 x 45,00 m
3. studni nr 15(C):	17,70 x 17,70 m
4. studni nr 13z:	20,00 x 20,00 m
5. studni nr 18a:	19,30 x 15,50 m
6. studni nr 9z:	19,50 x 19,50 m
7. studni nr A:	16,50 x 16,50 m
8. studni nr 17:	4,80 x 5,00 m

Strefa pośrednia dla całego ujęcia obejmuje:

1. wewnętrzny teren ochrony pośredniej ochrony bakteriologicz-

nej – o zasięgu 2,3 km w górę rzeki Kamiennej obejmujący rzekę wraz z przylegającym do jej brzegów pasem gruntów o szerokości 160 m po obu stronach rzeki, z uwzględnieniem obszarów przylegających do stref bezpośrednich o zasięgach od ogrodzenia:

- studni nr 1: $r = 37,0$ m
- studni nr 4z: $r = 53,0$ m
- studni nr 7B: $r = 26,0$ m
- studni nr 15(C): $r = 38,0$ m
- studni nr 13z: $r = 53,3$ m
- studni nr 18a: $r = 33,0$ m
- studni nr 9z: $r = 57,0$ m
- studni nr A: $r = 22,0$ m
- studni nr 17: $r = 30,0$ m

2. zewnętrzny teren ochrony pośredniej – wyznaczony 25 letnim czasem wymiany wód w warstwie wodonośnej, obejmujący obszar przylegający do stref bezpośrednich o zasięgach od ogrodzenia:

- studni nr 1: $r = 647$ m
- studni nr 4z: $r = 480$ m
- studni nr 7B: $r = 453$ m
- studni nr 15(C): $r = 688$ m
- studni nr 13z: $r = 530$ m
- studni nr 18a: $r = 575$ m
- studni nr 9z: $r = 550$ m
- studni nr A: $r = 450$ m
- studni nr 17: $r = 450$ m

W przypadku wystąpienia skażeń promieniotwórczych, chemicznych i biologicznych na terenie ujęcia należy ograniczyć jego eksploatację

do głębokich studni jurajskich, w których poziom wód podziemnych układa się na głębokości kilkudziesięciu metrów pod poziomem terenu, a warstwy wodonośne są izolowane przed skażeniem warstwą nieprzepuszczalną. W przypadku wystąpienia skażenia promieniotwórczego i chemicznego można prowadzić normalną eksploatację ujęcia i stacji uzdatniania stosując dezynfekcję wody dawką 0,5 mg/l, natomiast przy skażeniu biologicznym zarówno w ujęciu jak i stacji uzdatniania wody należałoby stosować podwyższoną dawkę chloru w granicach 0,5 – 1,0 mg/l, w zależności od potrzeb.

4.1.4. System ujęć awaryjnych:

Na terenie Miasta Ostrowiec Świętokrzyski istnieją ujęcia awaryjne.

Studnie awaryjne – wiercone (osiedlowe):

- Osiedle „Ogrody”: zatwierdzone zasoby z utworów jury środkowej w kategorii „B”, wydajność eksploatacyjna $Q_e = 33,8 \text{ m}^3/\text{h}$
- Osiedle „Słoneczne”: zatwierdzone zasoby z utworów jury środkowej w kategorii „B”, wydajność eksploatacyjna $Q_e = 31 \text{ m}^3/\text{h}$
- Osiedle „Pułanki”: zatwierdzone zasoby z utworów jury środkowej w kategorii „B”, wydajność eksploatacyjna $Q_e = 15 \text{ m}^3/\text{h}$
- Osiedle „XXV – lecia”: zatwierdzone zasoby w kategorii „B”, wydajność eksploatacyjna $Q_e = 16 \text{ m}^3/\text{h}$
- Osiedle „Stawki”: zatwierdzone zasoby z utworów jury środkowej w kategorii „B”, wydajność eksploatacyjna $Q_e = 38,8 \text{ m}^3/\text{h}$

- Osiedle „Śliska – Niska”: zatwierdzone zasoby z utworów czwartorzędowo – jurajskich w kategorii „B”, wydajność eksploatacyjna $Q_e = 7 \text{ m}^3/\text{h}$

Studnie awaryjne – zakładowe:

1. Obszar Przemysłowy – Zakłady Ostrowieckie S. A.:

- studnia nr 1: $100 \text{ m}^3/\text{h}$
- studnia nr 2: $70 \text{ m}^3/\text{h}$
- studnia nr 3: $64 \text{ m}^3/\text{h}$

Woda jest uzdatniana na terenie Zakładów i pobierana dla potrzeb własnych i bloków mieszkalnych w rejonie Częstoć.

2. Huta Ostrowiec:

- studnia nr 1: $150 \text{ m}^3/\text{h}$
- studnia nr 2: $63 \text{ m}^3/\text{h}$

Woda jakościowo dobra. Nie wymaga uzdatniania. Pobierana jest do celów socjalnych zakładu.

3. Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska:

- studnie 2b, 3, 3a: łączna wydajność $44 \text{ m}^3/\text{h}$

Woda uzdatniana na terenie zakładu. Jest wykorzystana do celów socjalnych i produkcyjnych.

4. Szkoła podstawowa nr 10 (Gutwin):

- studnia nr 1: około $13 \text{ m}^3/\text{h}$

W warunkach normalnych woda nie nadaje się do spożycia bez uzdatnienia. Woda nie jest badana. Szkoła pobiera wodę z sieci miejskiej.

5. Szkoła podstawowa nr 4 (ul. Sienkiewicza):

- studnia nr 1: około $5 \text{ m}^3/\text{h}$

W warunkach normalnych woda nie nadaje się do spożycia bez uzdatnienia. Woda nie jest badana. Szkoła pobiera wodę z sieci miejskiej.

6. Szkoła podstawowa nr 12 (Koszary):

- studnia nr 1: około 5 m³/h

W warunkach normalnych woda nie nadaje się do spożycia bez uzdatnienia. Woda nie jest badana. Szkoła pobiera wodę z sieci miejskiej.

7. Studium Nauczycielskie (ul. Sienkiewicza), obecnie Liceum Ogólnokształcące nr 4 im. Norwida:

- studnia nr 1: około 5 m³/h

W warunkach normalnych woda nie nadaje się do spożycia bez uzdatnienia. Woda nie jest badana. Studium pobiera wodę z sieci miejskiej.

8. Miejskie Centrum Kultury (ul. Polna):

- studnia nr 1: około 5 m³/h

W warunkach normalnych woda nie nadaje się do spożycia bez uzdatnienia. Woda nie jest badana. MCK pobiera wodę z sieci miejskiej.

9. Zakład Szkoleniowo – Produkcyjny PZG (ul. Targowa):

- studnia nr 1: około 20 m³/h

W warunkach normalnych woda nie nadaje się do spożycia bez uzdatnienia. Woda nie jest badana. Zakład pobiera wodę z sieci miejskiej.

10. Piekarnia (ul. Łżecka):

- studnia nr 1: około 40 m³/h

W warunkach normalnych woda nie nadaje się do spożycia bez uzdatnienia. Woda nie jest badana. Zakład pobiera

wodę z sieci miejskiej. Piekarnia jest nieczynna, została zlikwidowana.

Wymienione wyżej studnie awaryjne zarówno osiedlowe jak i zakładowe na dzień dzisiejszy nie spełniają warunków do ich uruchomienia i podania wody.

Studnie osiedlowe – nie mają odpowiedniego oprzyrządowania i urządzeń technicznych. Studnie zakładowe – nie są sprawne technicznie, brak jest aktualnych badań wody. W większości studnie nie są używane, za wyjątkiem: Huty Ostrowiec, Obszaru Przemysłowego – Zakłady Ostrowieckie, Okręgowej Spółdzielni Mleczarskiej.

Wobec powyższego temat ten należy potraktować jako jeden z pierwszoplanowych ponieważ studnie są obiektami strategicznymi na wypadek zagrożenia miasta czy państwa.

II.4.2. W ocenie systemu odprowadzenia ścieków i wód opadowych należy stwierdzić, że:

- Ilość ścieków oczyszczanych w roku 1998 wynosiła:

$$Q_R = 6\,731\,000 \text{ m}^3 = 18\,441 \text{ m}^3/\text{d}.$$

W podanej ilości ścieków ok. 10 % stanowią wody deszczowe, roztopowe i infiltracyjne, ponieważ do kolektorów sanitarnych włączone są niektóre wpusty deszczowe. Udział ścieków przemysłowych w ogólnej ilości ścieków wynosi około 30 %. Ilość sprzedawanej wody stanowi 69% oczyszczanych ścieków.

- System kanalizacji sanitarnej obejmuje obszarowo 60% terenów zabudowanych, a ilościowo korzysta z niego około 70% mieszkańców. W krajach zachodnich, znacznie wyższe standardy osiągnięto już dla terenów wiejskich. Jest to więc system nie-

doinwestowany co obniża standard życia mieszkańców i powoduje, że ilość ścieków gromadzonych w lokalnych zbiornikach, dowożonych do oczyszczalni jest stosunkowo duża, co wpływa destabilizująco na pracę oczyszczalni.

- Przechowywanie ścieków w zbiornikach stanowi zagrożenie dla środowiska, w tym dla wód gruntowych, ponieważ wywożenie ogranicza się jedynie do silnie stężonych ścieków oraz osadów.
- Rozwój systemów kanalizacji sanitarnej stanowi najważniejsze i kapitałochłonne zadanie miasta, tym bardziej, że zmodernizowana, nowoczesna oczyszczalnia ścieków projektowana na $Q = 42\ 000\ \text{m}^3/\text{d}$ posiada rezerwę przepustowości. Według projektu, rezerwa przepustowości wynosi: $15\ 000 - 20\ 000\ \text{m}^3/\text{d}$. W dotychczasowej eksploatacji ustalono, że bez uzupełniania układu technologicznego, oczyszczalnia posiada rzeczywistą rezerwę przepustowości $QR = 6\ 000\ \text{m}^3/\text{d}$. Dalsze wykorzystanie projektowej rezerwy przepustowości byłoby związane z nakładami na prace adaptacyjne.
- Niezależnie od wykorzystania rezerw, od 01.01.2000 r. oczyszczalnia musi spełniać zaostrzone wymagania w odniesieniu do stężenia fosforu w ściekach oczyszczonych. Wymagać to będzie zainstalowania urządzeń do chemicznego strącania fosforu za pomocą preparatu PIX.
- Przedsiębiorstwo „Miejskie Wodociągi i Kanalizacja” sp. z o.o. w Ostrowcu przygotowało projekt rozbudowy kanalizacji sanitarnej na terenie osiedla Gutwin oraz sąsiadujących z Ostrowcem gmin: Ćmielów, Bodzechów i Kunów. Zgodnie z tym projektem, łączna liczba mieszkańców spoza Ostrowca, która korzystałaby ze wspólnej oczyszczalni wynosi:

$$(10\ 300 + 12\ 000 + 8\ 000) \times 0,8 = 24\ 200$$

- Liczba mieszkańców Ostrowca, którzy po rozbudowie sieci kanalizacyjnej (do poziomu 95% skanalizowania) będą mogli być włączeni do oczyszczalni wynosi:

$$80\ 000 \times 0,25 = 20\ 000$$

- Łącznie z przemysłem zlokalizowanym w wymienionych gminach ościennych, odpowiada to równoważnej liczbie mieszkańców: RLM = 50 000 – 60 000.

Po przyjęciu jednostkowego zużycia wody $q_j = 0,150\ \text{m}^3/\text{d}$, odpowiada to ilości ścieków:

$$Q = (50\ 000 - 60\ 000) \times 0,150 = (7\ 500 - 9\ 000)\ \text{m}^3/\text{d}.$$

- Oszacowana powyżej ilość ścieków ma pokrycie w rezerwie przepustowości oczyszczalni komunalnej. Grupowy system kanalizacji będzie rozwiązaniem korzystniejszym pod względem inwestycyjnym niż kilka lokalnych systemów z własnymi oczyszczalniami. Będzie to również rozwiązanie korzystne z punktu widzenia minimalizacji kosztów eksploatacyjnych, ponieważ koszty te w oczyszczalni większej są niższe od kosztów eksploatacji oczyszczalni indywidualnych o 25 – 30 %. Przy przyjęciu tego rozwiązania, w oczyszczalni miejskiej w Ostrowcu obniży się energochłonność poprzez lepsze wykorzystanie wybudowanych z zapasem urządzeń.
- Długość sieci kanalizacyjnej, ze 145 km w chwili obecnej (1999 r.) wzrośnie prawie dwukrotnie. Przewiduje się w tym rozbudowę i przebudowę miejskich kolektorów A i F.
- Na terenie miasta istnieje fragmentaryczna sieć kanalizacji deszczowej i system odwodnień powierzchniowych. Końcowym odbiornikiem ścieków deszczowych jest rzeka Kamienna wykazująca znaczne zanieczyszczenie. Większość wód deszczowych odprowadzana jest poprzez ciekły lokalne, którymi są: w

części lewobrzeżnej : Młynówka, Rów Kanclerski, Struga Denkowska, a w części prawobrzeżnej Modła i Szewnianka. Liczba wylotów kanałów deszczowych do cieków otwartych przekracza 30. Tylko jeden wylot kanalizacji deszczowej do rzeki posiada urządzenie oczyszczające. Jest to szczególnie szkodliwe dla odbiornika w przypadku odprowadzania wód deszczowych z terenów przemysłowych, komunikacyjnych, centrum targowego i stacji paliw.

Ważnym zadaniem jest poprawa odwadniania miasta i porządkowanie układu kanalizacji deszczowej, mające na celu odcięcie odpływów deszczowych od kanałów sanitarnych.

- Poza oczyszczalnią komunalną na terenie starego zakładu Huty Ostrowiec zlokalizowana jest oczyszczalnia wód przemysłowych o przepustowości 11 000 m³/d oczyszczając jedynie część (trudną do określenia z uwagi na brak olicznikowania) ścieków wytwarzanych. Z konieczności technologicznej pozostałe ścieki po przejściu przez osadniki wydzielowe odprowadzane są do rzeki Szewnianki. Ponadto oczyszczalnię przemysłową posiada Huta Ostrowiec o zakładanej przepustowości 1000 m³/h (wykorzystywanej 120 m³/h) pracująca w układzie zamkniętym. Okresowe zrzuty z tej oczyszczalni w wysokości 100000 m³/rok odprowadzane są do rzeki Kamiennej. Na terenie cukrowni „Częstocice” istnieje oczyszczalnia ścieków z odprowadzeniem do sieci kanalizacyjnej miejskiej.
- Infrastruktura wodociągowo – kanalizacyjna Ostrowca pomimo niedoinwestowania zwłaszcza sieci i połączeń kanalizacyjnych, posiada znaczne rezerwy w zasobach wody i przepustowości oczyszczalni ścieków. Infrastruktura ta nie jest barierą dla rozwoju miasta.

- Celowe jest podejmowanie monitoringu jakości wód gruntowych, z których korzysta Ostrowiec Świętokrzyski. Ich ochronę należy traktować szerzej niż to wynika z definicji stref ochronnych dla miasta, co oznacza konieczność monitorowania całego obszaru zasilania warstw wodonośnych.

II.4.3. Utylizacja odpadów:

Istniejące zorganizowane wysypisko odpadów stałych dla Ostrowca zlokalizowane jest na terenach leśnych w okolicy sołectwa Janik gmina Kunów. Na wysypisko przeznaczona jest działka 22 ha ze strefą ochrony sanitarnej $R = 1000$ m. Przy właściwej eksploatacji wysypisko o powierzchni 35 141 m² i pojemności całkowitej 586 354 m³ wystarczy na około 20 – 23 lat. Wykorzystanie całego terenu na wysypisko wymagać będzie uzyskania od właściciela lasu zgody na zmianę przeznaczenia.

Opracowany na zlecenie U.M. w Ostrowcu Program Gospodarki Odpadami Komunalnymi dla Ostrowca i gmin Kunów, Bałtów, Bodzechów, Waśniów zakłada wprowadzenie dwupojemnikowej zbiórki odpadów a w okresie przejściowym 3 – 5 lat wstępne przesiewanie odpadów oraz ich sortowanie. Przewiduje się także realizację składnicy odpadów niebezpiecznych i poawaryjnych.

Odpady przemysłowe produkują głównie obydwa zakłady Huty Ostrowiec. Zakład stary eksploatuje wysypisko w ka-

mieniołomach Bodzechowskich. Zakład nowy gromadzi odpady na hałdach położonych po północnej stronie zakładu.

Składowisko w kamieniołomach Bodzechowskich zlokalizowane jest w rejonie oddziaływania na ujęcia wody dla Ostrowca.

Dotychczasowe wysypisko odpadów komunalnych w Gutwinie funkcjonujące do roku 1989 przez okres 30 letni, zlokalizowane w dawnym wyeksploatowanym wyrobisku żwiru i piasku zajmuje powierzchnię 6,5 ha i zgromadzono na nim 2 800 00 m³ odpadów.

1*) Wysypisko to zostało zrekultywowane.

II.4.4. Elektroenergetyka:

1.1 Stacja systemowa DBEE.

Stacja ta zlokalizowana jest w okolicach Nowego Zakładu Huty Ostrowiec i stanowi centralny punkt zasilania Ostrowca. Została zbudowana na napięcie 400/220/110 kV. Wykonana linia 220 kV Rożki - Niziny nie została zasilona docelowym napięciem 220 kV, podano na nią napięcie 15 kV. Napięcie 400 kV doprowadzono z Połańca i Kozienic. Stacja znajduje się w strefie uciążliwości Huty i ze względu na dużą ilość linii ener-

---

1*) Zmiana wprowadzona uchwałą Nr ..... Rady Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego
z dnia .....

getycznych wysokiego napięcia nie dopuszcza się lokalizowania w tej strefie budownictwa mieszkaniowego.

1.2 Stacja transformatorowo – rozdzielna GPZ – 1 P17EE o napięciu pracy 110/15 kV.

Stacja zlokalizowana jest w południowej części Ostrowca, w pobliżu Starego Zakładu Huty Ostrowiec i stanowi źródło zasilania dla odbiorców przemysłowych południowej części miasta. Zainstalowano w niej dwa transformatory 110/15 kV o mocy 25 MW i 16 MW. Moc ta pokrywa zapotrzebowanie w energię istniejących i przyszłych odbiorców. Tereny obsługiwane przez stację ze względu na uciążliwość Starego Zakładu Huty Ostrowiec są słabo uzbrojone i dzielnice Ostrowca: Romanów, Paulinów, Częstocice, Zygmuntówka i obszar położony wokół ulicy Wąwozy mogą stanowić tereny do lokalizacji zakładów przemysłowych. Należy rozbudować sieć linii kablowych i stacji 15/0,4 kV.

1.3 Stacja transformatorowo – rozdzielcza GPZ – 2 C36EE o napięciu roboczym 110/15 kV.

Stacja zlokalizowana jest w północnej części miasta. Zainstalowano w niej dwa transformatory o mocy 16 MW każdy. Zasila przede wszystkim tereny mieszkaniowe i rekreacyjne. Ze względu na znaczne oddalenie od terenów przemysłowych tam koncentruje się budownictwo jednorodzinne i wielorodzinne. Tereny te wymagają znacznej rozbudowy stacji 15/0,4 kV. Znajdują się one na północ od linii wyznaczonych ulicami: Długa, Grabowiecką, Kraszewskiego, Iłżecką, północną granicą osiedla Pułanki i ulicą Bałtowską.

1.4 Stacja transformatorowo – rozdzielcza GPZ – 3 E11EE o napięciu pracy 110/15 kV.

Stacja zlokalizowana jest we wschodniej części miasta. Zainstalowano w niej pierwotnie dwa transformatory o mocy 16 MW każdy, jednak ze względu na znaczne zmniejszenie tempa rozbudowy Ostrowca i zmniejszenie zapotrzebowania na energię elektryczną jeden z transformatorów został zdemontowany. Tak więc tereny obsługiwane przez tą stację posiadają zdecydowanie największe możliwości rozwoju konieczności rozbudowy stacji 110/15 kV. GPZ--3 jest stacją najnowszą i sieć kablowa i linia napowietrzna 15 kV nie są rozbudowane w stopniu wynikającym z mocy zainstalowanej w tej stacji. Tereny położone na zachód od ulicy Samsonowicza można po rozbudowie stacji 15/0,4 kV przeznaczyć na tereny mieszkaniowe, natomiast po obydwu stronach ulicy Samsonowicza można lokować zakłady przemysłowe.

1.5 Linie wysokiego napięcia.

1.5.1 Linia napowietrzna 400 kV relacji Kozienice – Stacja Systemowa

1.5.2 Linia napowietrzna 400 kV relacji Połaniec – Stacja Systemowa

1.5.3 Linia napowietrzna 110 kV relacji Stacja Systemowa – GPZ – 1 z odejściem do Starachowic

1.5.4 Linia napowietrzna 110 kV relacji Stacja Systemowa – Starachowice

1.5.5 Linia napowietrzna 220 kV relacji Rożki – Niziny z odgałęzieniem do Stacji Systemowej. Ze względu na likwidację stacji Niziny zasilono napięciem 15 kV.

- 1.5.6 Linia napowietrzna 110 kV relacji Stacja Systemowa – Sandomierz
- 1.5.7 Linia napowietrzna 2 x 110 kV relacji Stacja Systemowa – Cementownia Ożarów
- 1.5.8 Linia napowietrzna 110 kV relacji Stacja Systemowa – Ożarów Miasto
- 1.5.9 Linia napowietrzna 110 kV relacji Stacja Systemowa – Opatów
- 1.5.10 Linie napowietrzne 110 kV łączące GPZ – 2, GPZ – 33 ze Stacją Systemową.

Główne stacje GPZ – 2 i GPZ – 3 zasilane są po stronie 110 kV w pierścieniu. Natomiast po stronie 15 kV istnieje możliwość zasilania rejonów z sąsiedniego GPZ – tu. Ostrowiec posiada 150 stacji wewnętrznych i 26 napowietrznych, które w chwili obecnej zapewniają poprawne zasilanie odbiorców.

1.6 Energetyczna sieć rozdzielcza na terenie miasta Ostrowca.

1.6.1 Linie napowietrzna.

Cała sieć miejska pracuje na napięciu 15 kV. Generalnie sieć rozdzielczą na terenie miasta stanowią linie kablowe. Istniejące linie napowietrzne to przede wszystkim magistrale wychodzące z trzech GPZ – tów oraz odcinki powiązane z ciągami kablowymi, co daje możliwość zasilania dwustronnego. Man-kamentem sieci napowietrznych na terenie miasta są coraz częściej występujące kolizje z planowanym zagospodarowaniem terenu, trudności w uzyskaniu strony prawnej na remont lub przebudowę, utrudnienia dostępu w trakcie eksploatacji. W najgorszym stanie technicznym znajdują się linie Siennieńska

– Mleczarnia oraz Chmielowska – Ujęcie Wody – Uzdatniania Wody oraz Stawki – Koszary 3.

1.6.2 Linie kablowe 15 kV.

W sieci rozdzielczej miasta Ostrowca pracuje ponad 90 % linii kablowych 15 kV. Przeważającą część stanowią kable o izolacji papierowo – olejowej. 20 % kabli posiada jednak izolację z polietylenu termoplastycznego.

Na liniach kablowych nie notuje się przeciążeń ani nadmiernych spadków napięcia.

Linie kablowe, poza kilkoma wypadkami zasilają stacje 15/0,4 kV dwustronnie.

Najpilniejszą inwestycją w sieci kablowej jest wymiana awaryjnych kabli z polietylenu termoplastycznego na nowe kable – niezbędny zakres to wymiana około 25 km kabli.

1.6.3 Stacje transformatorowe 15/0,4 kV.

Na terenie miasta Ostrowca pracuje 176 stacji transformatorowych 15/0,4 kV, w tym 26 napowietrznych.

1.6.4 Zużycie energii elektrycznej.

Zużycie energii 63 000 MWh/rok.

Obciążenie 14 MGW – w okresie zimowym i 10 MGW w okresie letnim.

Zużycie energii elektrycznej zależy między innymi od ilości mieszkańców. W Ostrowcu Świętokrzyskim sytuacja demograficzna przedstawia się następująco (w ilości mieszkańców podano również osoby zameldowane czasowo)

Tabela 1 – Liczba mieszkańców Ostrowca Świętokrzyskiego w latach 1990 – 2010 (2000 – 2010 prognoza)

Lata	1990	1992	1994	1996	1998	2000	2005	2010
Liczba mieszkańców	77998	79640	79974	80224	80191	80200	80250	80300

Tabela 2 – Zużycie energii elektrycznej przez Ostrowiec Świętokrzyski w latach 1996 – 2010 (2000 – 2010 prognoza)

Lata	1996	1997	1998	2000	2005	2010
Zużycie [MWh]	767462	813056	675830	800000	810000	820000

Ostrowiec Świętokrzyski posiada tereny, na których można lokalizować zakłady przemysłowe i budownictwo indywidualne. Tereny te wskazano przy omawianiu stacji transformatorowo – rozdzielczych GPZ – 1, GPZ – 2 i GPZ – 3.

1.6.5 Linie niskiego napięcia.

Sieć rozdzielcza niskiego napięcia w większości wybudowana jest jako sieć napowietrzna. Sieć kablowa koncentruje się przede wszystkim na terenie osiedli mieszkaniowych budynków jednorodzinnych.

Stan techniczny linii kablowych, poza nielicznymi wyjątkami kabli w izolacji papierowo – olejowej jest dobry. Sieć napowietrzna, szczególnie w starszych dzielnicach miasta jest wyeksploatowana i wymaga remontu kapitalnego

1.7 Tereny przewidywane do lokalizacji budownictwa mieszkaniowego

1.7.1 Tereny znajdujące się w sąsiedztwie stacji wysokiego napięcia 110/15 kV GPZ – 3.

Tereny położone na północny wschód od OSIEDLA STAWKI i OSIEDLA ROSOCHY są przeznaczone do budownictwa mieszkaniowego. Przy ulicy Ostrowieckiej za cmentarzem komunalnym zlokalizowana jest najnowsza stacja 110/15 kV GPZ – 3, której zainstalowana moc pozwala na zasilanie nowych odbiorców energii elektrycznej.

Na terenie Osiedla Stawki i Osiedla Rosochy zlokalizowane są rozdzielnie średniego napięcia, odpowiednio STAWKI i ROSOCHY. Zasilanie nowych terenów budowlanych z tych rozdzielni tworząc pierścień, pozwoli na powiązanie się z istniejącymi połączeniami trzech Ostrowieckich stacji wysokiego napięcia: GPZ – 1, GPZ – 2 i GPZ – 3.

W celu zasilania tej części miasta należy zlikwidować linię napowietrzną 15 kV zasilającą strefę transformatorową KOSZARY III, stację tę należy zasilić z kabla ułożonego w ul. Samsownicza zasilającego stacje transformatorowe: PIEKARNIA, POLMOZBYT, MLECZARNIA. W dalszej kolejności należy wykonać połączenie kablowe stacji transformatorowych DENKÓW TOMASZÓW ze stacją SAMSONOWICZA II – połączenie to zwiększy elastyczność zasilania wschodniej części miasta.

1.7.2 Tereny znajdujące się w sąsiedztwie wysokiego napięcia 110/15 kV GPZ – 2.

Tereny położone na północ od Osiedla Pułanki pomiędzy ulicami Iłżecką, Siennieńską i granicami miasta są terenami, na których może rozwijać się budownictwo mieszkaniowe. W trójce ulic: Iłżeckiej Prusa i Wspólnej znajduje się stacja wysokiego napięcia 110/15 kV GPZ – 2. Zainstalowana moc pozwala na przyłączenie nowych odbiorców energii elektrycznej. Budowane stacje transformatorowe 15/0,4 kV powinny zostać zasilane pierścieniowo z dwóch wolnych pól stacji GPZ – 2. Powstały pierścień należy połączyć pierścieniem zasilającym obecnie Osiedle Pułanki – zwiększy to elastyczność zasilania północnej części miasta.

II.4.5. Zaopatrzenie w gaz:

1. Na terenie miasta Ostrowca funkcjonują trzy stacje redukcyjno-pomiarowe I stopnia włączone do sieci wysokoprężnej. Na obszarze miasta funkcjonują dwa systemy sieci doprowadzających gaz do odbiorców: średnioprężny (w 30 %) i niskoprężny (w 70 %).
2. Istniejący układ sieci gazowej w Ostrowcu funkcjonuje w oparciu o gazociąg wysokoprężny $\varnothing$ 300 CN 4,0 MPa relacji Sandomierz – Ostrowiec, z którego zasilana jest stacja SR1RO i gazociąg wysokoprężny $\varnothing$ 350 relacji Opatów – Lubienia zasilający dwie stacje redukcyjne: SR1 i SR2. W stacjach tych redukowane jest ciśnienie gazu z wysokiego na średnie. Gaz pod średnim ciśnie-

niem rozprowadzany jest po terenie miasta dla zasilania stacji.

Przy ewentualnej rozbudowie miasta w północnej części, przewidywana jest sieć gazu niskoprężnego dla tych terenów. Będzie ona pozwalała na zgazyfikowanie tych obszarów. Alternatywą dla gazu niskiego ciśnienia jest gaz średnioprężny.

3. Główny układ rozdzielczy zasilający miasto:

- gazociąg wysokoprężny $\varnothing$ 300 Sandomierz – Ostrowiec, kończący się przy ulicy Kolejowej
- gazociąg wysokoprężny $\varnothing$ 350 Opatów – Lubienia

Stacje redukcyjne I – go °:

1. Częstocice – ul. Świętokrzyska – wspomagająca górną część miasta + gmina Bodzechów w części (Świrna + Szewna) – SR1
2. ul. Zygmuntówka – zasilająca dolną część miasta + gminę Bodzechów w części (miejscowość Bodzechów) – SR2
3. ul. Kilińskiego – zasilająca górną część miasta – SR1RO

Stacje redukcyjne II – go °:

1. ul. Kilińskiego – SR1RO
2. ul. Zygmuntówka – R7
3. Osiedle Ogrody (Modex) – R1
4. Osiedle Pułanki (Iłżecka – Trzeciaków) – R2
5. Osiedle Rosochy (Ogrodowa – Denków) – R3

6. ul. Grabowiecka – Chełmońskiego – R6

7. ul. Długa – MWiK – R5

Miasto zgazyfikowane w 80 % z czego: 30 % siecią średnioprężną a 70 % siecią niskoprężną.

Prognoza zapotrzebowania na gaz dla miasta Ostrowiec Świętokrzyski

Rok	2005	2010	2015
Prognozowany przyrost ludności [M]	3 000	3 500	3 500
Jednostkowe zapotrzebowanie na gaz [m ³ /M*rok]	341,2	358,3	376,2
Zapotrzebowanie na gaz do roku [m ³ /rok]	1 023 600	1 254 050	1 316 700
Całkowite zapotrzebowanie na gaz do roku [m ³]	5 118 000	11 388 250	17 971 750

Przyjęto jednostkowe zużycie gazu $q_i = 341,2 \text{ m}^3/\text{M}^*\text{rok}$ na podstawie rocznika statystycznego. Dla następnych lat przyjęto 5 % wzrost zużycia gazu.

II.4.6. Energetyka ciepła:

- Głównymi źródłami ciepła dla miasta Ostrowca są:
  - ciepłownia „Energetyka Ciepła” – 116 MW
  - ciepłownia MEC – 288 MW
- Ciepło doprowadzane jest do odbiorców siecią ciepłą c.o. o zdalaczną o łącznej długości ciągów głównych $16.200 \times 2 \text{ m}$ o średnicach od 500 do 800 mm.
- W zasięgu ciepłowni „Energetyka Ciepła” istnieją istotne przeszkody w objęciu systemem ciepłowniczym ulic Kiliń-

skiego i Opatowskiej z uwagi na konieczność przebudowy końcowych odcinków magistrali.

4. Największe bariery w wykorzystaniu ciepła z systemu ciepłowniczego mają rejon: ulicy Żabiej, PKS, Wólczanka, niska zabudowa w rejonie ulicy Sandomierskiej, Świętokrzyskiej oraz 3-go Maja.
5. Dalszy rozwój miejskiego systemu ciepłowniczego powinien być oparty na zdrowych zasadach gospodarki rynkowej (pozyskiwanie odbiorców poprzez atrakcyjność oferty).
6. Znaczne rezerwy mocy w obu funkcjonujących ciepłowniach (ciepłownia MEC ca 45% rezerwy, ciepłownia na terenie Starej Huty ca 60%) dają potencjalne możliwości włączenia nowych odbiorców.
7. Obecne wysokie koszty eksploatacji i inwestycji w sieć magistralną stanowią najprawdopodobniej zasadniczą barierę w rozwoju miejskiego systemu ciepłowniczego.

II.4.7. Telekomunikacja

W Ostrowcu istnieją dwie firmy obsługujące sieć telekomunikacyjną. Są to Telekomunikacja Polska – rejon Telekomunikacji ul. Waryńskiego 127 oraz Netia – Telekom ul. Samszowicza 11.

Telekomunikacja obsługuje 18 000 odbiorców, natomiast Netia – Telekom 11 000 odbiorców. Są to firmy konkurencyjne i szefowie tych firm nie wyrażają zgody na udostępnienie tras magistrali kablowych. Równocześnie zapewniają iż dysponują potencjałem pozwalającym na natychmiastowe instalowanie łączy na terenie przyszłych inwestycji.

II.5. Uwarunkowania wynikające ze stanu gospodarki:

II.5.1. Rolnictwo i leśnictwo

1. Miasto Ostrowiec należy do grupy jednostek osadniczych, w których rolnictwo pełni rolę uzupełniającą. W obrębie 4641 ha użytki rolne stanowią 1830 ha.
2. Udział terenów rolnych w ogólnej powierzchni miasta wynosi 30%. Struktura użytków rolnych (wg stanu na dzień 31.05.1999) przedstawia się następująco:
  - użytki rolne - 1830 ha
  - grunty orne - 1293 ha
  - sady - 112 ha
  - użytki zielone - 425 ha

Sektor indywidualny obejmuje 91% powierzchni użytków rolnych, a liczba indywidualnych gospodarstw wynosi 1254. Średnia wielkość 1 gospodarstwa wynosi ca. 1,3 ha świadczy o malejącej roli tego działu gospodarki w rozwoju miasta.

Wskaźnik bonitacji gleb: 1,03 pkt.

3. Rolnictwo jest funkcją pomocniczą o charakterze regresywnym. Decydują o tym głównie:
  - sukcesywny ubytek terenów rolnych na cele nierolnicze
  - silne rozdrobnienie gospodarstw indywidualnych
  - niska dochodowość
  - skażenie terenów rolnych wokół zakładów przemysłowych
  - w przeważającej większości jednak słaba jakość gleb

- erozja wodna odnosząca się do ca 120 ha gleb lessowych.
- 4. Szansę rozwoju rolnictwa stanowi niewątpliwie możliwość bezpośredniego zbytu artykułów rolnych na chłonnym miejscowym rynku, występowanie gleb lessowych w południowej części miasta, wysoki poziom specjalizacji podmiejskiej rolnictwa, koncentracja przemysłu rolno-spożywczego (cukrownie, młeczarnie i masarnie).
- 5. Leśnictwo stanowi marginalny dział gospodarki miasta. Tereny leśne pełnią jednak ważną rolę ochronną w miejskim ekosystemie. Powierzchnia lasów i gruntów leśnych wynosi 486 ha co stanowi 10,4% powierzchni miasta.
- 6. Tereny leśne w granicach administracyjnych posiadają status lasów ochronnych.

Na terenie lasów ochronnych nie mogą być wznoszone budynki i budowle za wyjątkiem służących w gospodarce leśnej. Wyjątek stanowią także obiekty z zakresu obronności kraju i bezpieczeństwa wewnętrznego, ochrony zdrowia a także wypoczynku i obsługi turystów.

Przedsięwzięcia inwestycyjne służące realizacji infrastruktury technicznej mogą być prowadzone pod warunkiem uzyskania wyprzedzającej zgody organów leśnych i ochrony środowiska w trybie określonym przepisami.

Swoiste zagrożenie stanowią identyfikowane na obszarze lasów nielegalne wysypiska śmieci wymagające zrekultywowania i likwidacji.

Sygnalizowanymi przez służby miejskie zagrożeniami są zręby zupełne i nie odtwarzanie lasów w terminach ustawowych, a także brak planów urządzenia lasów.

7. Na obszarze miasta istnieje znaczna liczba ogrodów działkowych odgrywających ważną rolę rekreacyjną, stanowiących także ważny element miejskiego systemu terenów otwartych. Znaczenie gospodarcze ogrodów z uwagi na realia gospodarki rynkowej w rozważaniach niniejszego opracowania może być pominięte

II.5.2. Przemysł i drobna wytwórczość:

Jest to drugi pod względem wielkości ośrodek miejski i przemysłowy województwa. Liczy około 80 tys. ludności, ponad 26 tys. miejsc pracy poza rolnictwem oraz około 14,5 tys. zatrudnienia w przemyśle. Wskaźnik zatrudnienia w przemyśle na 1 tys. ludności wynosi 183,7 i jest jednym z najwyższych wśród ośrodków miejskich w województwie.

Na koniec 1994 roku w Ostrowcu zarejestrowanych było 4863 podmiotów gospodarczych, w tym 12 państwowych, 6 komunalnych, 419 spółek oraz 18 spółdzielni. Do najważniejszych należą:

- Huta Ostrowiec S.A.
- Zakład Walcowni „Huta Ostrowiec” S.A.
- Ostrowieckie Zakłady Materiałów Ogniotrwałych S.A.
- Obszar Przemysłowy - Zakłady Ostrowieckie S.A.
- Cukrownia Częstocice S.A.
- Stalexport Odlewnia Rur S.A.
- Zakłady Przemysłu Odzieżowego „GAMBO” LTD sp. z o. o.
- PPKS - Ostrowiec

- Przedsiębiorstwo Budowy Maszyn i Konstrukcji Ostrowiec S.A.
- PSS Społem.
- Spółdzielnia pracy „Modex”
- Zakłady Przemysłu Odzieżowego „Wólczanka S.A.”: zakład W.1 i zakład W.2

Dominującym zarówno w sferze ekonomicznej jak i przestrzennej jest kompleks przemysłowy „Huta Ostrowiec”.

Obszerną listę podmiotów gospodarczych m. Ostrowiec zatrudniających powyżej 6 osób zawiera załącznik nr 6 do niniejszego opracowania. Załącznik ten nie zawiera podmiotów, których siedziby znajdują się poza wojewódzkim systemem REGON. W celu spełnienia wymogów ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym ich precyzyjna identyfikacja nie jest konieczna.

II.5.3 Handel i gastronomia

W zakresie placówek handlowych i gastronomicznych funkcjonujące w rejestrach informacje nie dają poglądu na rzeczywistą wielkość przeznaczonych na te funkcje terenów. Z dostępnych w rejestrach danych wynika, że na terenie miasta zarejestrowanych jest ogółem 2887 podmiotów prowadzących działalność handlową w tym 91 w branży spożywczej i 321 w branży spożywczo – przemysłowej. 835 podmiotów prowadziło handel detaliczny i hurtowy 61 podmiotów prowadzi handel hurtowy. W granicach miasta funkcjo-

nuje szereg różnego rodzaju placówek gastronomicznych w tym:

9 restauracji

68 bary i baro – kawiarnie

10 kawiarni

1 disco klub

245 placówek świadczących usługi gastronomiczne.

Na jedną placówkę gastronomiczną przypada 1600 mieszk.

Sektor handlu i gastronomii regulowany prawem popytu i podaży nie stanowi zasadniczego problemu z punktu widzenia procedur planistycznych. Obiekty handlowe i gastronomiczne (z wyjątkiem handlu hurtowego) mogą być realizowane wszędzie tam gdzie zainteresowani inwestorzy uznają to za opłacalne a wymogi ochrony przestrzeni nie stawiają barier.

II.5.4 Turystyka

Położony na obszarze o dużym potencjale turystycznym Ostrowiec Świętokrzyski określony został w planistycznych opracowaniach wojewódzkich jako regionalny ośrodek turystyczno – rekreacyjny. Spełniać winien funkcje węzła noclegowo – żywieniowego oraz bazy „wypadowej” na tereny przyległe wyróżniające się walorami kulturowymi i przyrodniczymi.

Potencjalnym produktem turystycznym dla miasta Ostrowca mogą być: wycieczki objazdowe, wycieczki szkolne, wędrówki piesze i rowerowe, spływy kajakowe, konferencje i szkolenia a także obsługa tranzytu turystycznego.

Bazę hotelową Ostrowca Świętokrzyskiego stanowią: hotel „Łysica”, motel „Wichrowe wzgórze”, motel „Victoria” oraz 15 innych jednostek świadczących usługi hotelarskie. W ocenie władz samorządowych Ostrowca na obszarze miasta funkcjonuje dobra baza hotelowo – gastronomiczna.

II.6. Uwarunkowania wynikające z przesłanek demograficznych, wyposażenia w infrastrukturę społeczną oraz zasobów mieszkaniowych.

II.6.1. Uwarunkowania demograficzne :

Dynamika wzrostu liczby ludności Ostrowca w latach 1993 -1998

Lata	1993	1994	1995	1996	1997	1998
Ludność ogółem	79 541	79 224	79 238	79 280	78 940	80 126
Mężczyźni	38 211	38 093	38 014	38 039	37 854	38 295
Kobiety	41 330	41 131	41 224	41 241	41 086	41 831
Gęstość zal.	1692,4	1685,6	1685,9	1686,8	1674,6	1704,8
Kobiety na 100 mężczyzn	108	108	108	108	109	109

struktura wiekowa ludności

Lata	1993	1994	1995	1996	1997	1998
Grupa przedprodukcyjna	23 113	22 424	21 736	20 911	20 034	21 035
Grupa produkcyjna	47 660	47 792	48 183	48 750	49 067	49 011
Grupa poprodukcyjna	8 768	9 008	9 319	9 619	9 836	10 080

Ruch naturalny ludności w latach 1993 – 1997 na tys. mieszkańców

Lata	1993	1994	1995	1996	1997
Urodzenia	11,0	10,5	9,4	9,7	9,4
Zgony	9,8	9,2	9,1	9,0	9,5
Przyrost nat.	1,2	1,3	0,4	0,7	-0,1

Ruch naturalny ludności w 1997 w liczbach bezwzględnych na tys. mieszkańców.

Mażeństwa	408	5.1
Urodzenia	752	9.4
Zgony ogółem	756	9.5
w tym niemowląt	4	0
Przyrost naturalny	-4	-0.1

Migracje

	Napływ	Odływ
Ogółem	1 048	1 180
z miasta	264	383
ze wsi	768	772
z zagranicy	16	25
Saldo migracji		- 132

Ludność Ostrowca w 1998:

- ogółem 80 126
- w tym mężczyźni 38 295
- kobiety 41 831
- na 1 km² 1704,8

Konkluzja:

1. Jeden z podstawowych czynników warunkujących rozwój gminy stanowią jej mieszkańcy. Analiza demograficzna daje przesłankę do prognozowania możliwości i kierunków jej rozwoju.
2. Liczba mieszkańców miasta Ostrowiec Świętokrzyski wynosiła w 1998 r. 80 126 osób, stanowiąc prawie 6 % ludności woj. świętokrzyskiego.
3. Wielkości te klasyfikują miasto w grupie miast dużych woj. Świętokrzyskiego – II w województwie.
4. Utrzymujący się niewielki ujemny przyrost naturalny oraz również niewielkie zmienne saldo migracji wskazuje na pewien regres ogólnej liczby ludności.
5. Około 5 % mieszkańców miasta Ostrowca zamieszkuje w gospodarstwach rolnych.
6. Struktura zatrudnienia mieszkańców Ostrowca świadczy o:
  - przemysłowym charakterze miasta (ponad 80% mieszkańców pracujących w gospodarce narodowej zatrudnionych jest w przemyśle);
  - nierolniczym charakterze gminy – własne gospodarstwo rolne stanowi główne źródło utrzymania dla około 3 % ludności;

- wysokim wskaźniku ludności utrzymującej się z niezarobkowego źródła utrzymania (emerytura, renta, na utrzymaniu – około 40% ludności rolniczej).

II.6.2. Poziom obsługi miasta przez infrastrukturę społeczną

1. Szkolnictwo

■ wychowanie przedszkolne

według stanu na dzień 20.IX.1997 czynnych było 14 przedszkoli i 6 oddziałów przedszkolnych. Ogółem funkcjonowało 70 oddziałów dysponujących 1395 miejscami i w których opieką objętych zostało 1887 dzieci. Wychowaniem przedszkolnym zajmowało się 130 nauczycieli.

■ podstawowe

Na terenie miasta Ostrowiec znajdują się obiekty 14 szkół podstawowych państwowych i jedna szkoła społeczna będąca w stanie likwidacji. Na dzień 23.11.99 roku liczba uczniów ogółem w szkolnictwie podstawowym wynosiła 7739. W strukturze szkolnictwa znalazło zatrudnienie 692 nauczycieli.

Od 1 września 1999 roku w pięciu obiektach funkcjonują gimnazja, w trzech spośród nich będą funkcjonować czasowo, aż do wygaśnięcia pełnej obsady uczniów. Stopień zaspokojenia potrzeb w zakresie szkolnictwa podstawowego wydaje się być w znacznej mierze zrealizowany. Budzić wątpliwości może jedynie sposób rozlokowania obiektów do nauki. Znaczne przeciążenie szkół na os. Ogrody i os. Stawki dowodzą braku takiej placówki

na os. Rosochy. W gimnazjach liczba uczniów wynosi 1350, liczba nauczycieli 90.

Znaczne koszty funkcjonowania placówek oświaty nakazują jednak rozsądek w podejmowaniu decyzji realizacyjnych w tym zakresie, szczególnie zaś w obliczu sytuacji nadchodzącego niżu demograficznego.

■ ponad podstawowe

W chwili obecnej funkcjonuje: 5 gimnazjów publicznych, 1 gimnazjum społeczne oraz 4 Licea Ogólnokształcące, Zespół Szkół Ekonomicznych, Zespoły Szkół Hutniczych, Mechanicznych i Budowlanych a także dwie niepubliczne szkoły zawodowe – łącznie w roku szkolnym 1997/98 kształciło się w nich 8540 uczniów. Gimnazja publiczne zlokalizowane są w obiektach w dotychczasowych szkół podstawowych. Gimnazjum społeczne zlokalizowano w obiekcie I LO. Część młodzieży, która z różnych przyczyn nie może korzystać z uczelni państwowych uczęszcza do dwóch szkół niepublicznych o statusie szkoły policealnej.

Przewidywane inwestycje w zakresie bazy szkolnej na terenie miasta to zakończenie budowy kompleksu stanowiącego obiekt Szkoły Podstawowej nr 11.

Dobrym zwiastunem przyszłości regionalnego węzła aktywności jakim niewątpliwie ma szansę być stolica powiatu Ostrowieckiego jest funkcjonowanie Wyższej Szkoły Biznesu i Przedsiębiorczości. Z uwagi na wysoki poziom bezrobocia w niektórych zawodach /np. pielęgniarki/ wydaje się koniecznością zmiana profilu szkół. Szczegółowy wykaz szkół podstawowych i ponad podstawowych przedstawiono poniżej.

OSTROWIEC ŚWIĘTOKRZYSKI - SZKOŁY PODSTAWOWE

Wykaz wg danych na koniec 1998 roku:

Lp.	Szkoła	Adres	Liczba od- działów	Liczba na- uczycieli	Liczba uczniów
1	PSP nr 1	ul. Trzeciaków 35	25	46	693
2	PSP nr 2 + gimn.	ul. Polna 56	26	54	658
3	PSP nr 3 + gimn.	ul. Niska 9	27	55	658
4	PSP nr 4	ul. Sienkiewicza 70	16	31	357
5	PSP nr 5	ul. Ogrody 20	53	92	1359
6	PSP nr 6 + gimn.	os. Słoneczne 37	25	56	704
7	PSP nr 7	os. Pułanki 28	33	68	763
8	PSP nr 8	ul. Górna 3	16	33	403
9	PSP nr 9	ul. Niewidoma 19	25	50	608
10	PSP nr 10	ul. Rzeczki 18	13	28	232
11	PSP nr 11	ul. Focha 5	19	39	418
12	PSP nr 12	ul. Bałtowska 336	15	32	306
13	PSP nr 13 + gimn.	ul. Sienkiewicza 69	29	54	757
14	PSP nr 14 + gimn.	os. Stawki	69	130	1808
15	Podstawowa Szkoła Społeczna (w likwidacji)	ul. Kuźnia 75			
RAZEM			391	768	9724

Według stanu na dzień 23.11.99 r. podanego przez Kuratorium Oświaty Oddział Zamiejscowy w Ostrowcu Św. na terenie miasta Ostrowca funkcjonuje 14 szkół podstawowych, do których uczęszcza 7739 uczniów. Zatrudnionych jest 692 nauczycieli. Trzy szkoły są tzw. placówkami wygasającymi ze względu na zlokalizowane w tych obiektach gimnazjów.

Od 01.09.1999 r. na terenie miasta funkcjonuje 5 gimnazjów publicznych i 1 gimnazjum społeczne. Gimnazja publiczne zlokalizowane są w obiektach dotychczasowych szkół podstawowych. Gimnazjum społeczne zlokalizowano w obiekcie I LO.